

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V і XV Нацыянальных конкурсаў друкаваных СМІ «Залатая літара» ў намінацыях «Найлепшая шматтыражная газета», «Найлепшыя матэрыялы навуковай, навукова-папулярнай тэматыкі»

14 красавіка 2026 года, №4 (2308)

ДЫЯЛОГ БЕЗ МЕЖАЎ: БДУ ўМАЦОЎВАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА З КІТАЙСКІМІ ВНУ

Дэлегацыя на чале з рэктарам БДУ Андрэем Каралём наведала Кітай з афіцыйным візітам. Яго вынікам стала падпісанне шэрагу дакументаў аб супрацоўніцтве нашага ўніверсітэта з ВНУ КНР, а таксама пашырэнне сувязяў паміж БДУ і членамі Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва (УШАС).

У прыватнасці, гэтаму паспрыяў удзел рэктара БДУ ў Форуме рэктараў «Sub-Forums of the World-Class University (Presidents Forum)». Тут кіраўнік беларускай ВНУ прадставіў ключавыя напрамкі ўзаемадзеяння з універсітэтамі – членамі УШАС. Праект накіраваны на развіццё інтэграцыйных працэсаў у галіне адукацыі, навукі і тэхналогій праз сумесную падрыхтоўку кадраў, рэалізацыю ўзгодненых навучальных праграм, падрыхтоўчых курсаў і навуковых праектаў. Дарэчы, у 2025 годзе да УШАС далучыліся шэсць беларускіх ВНУ. У іх ліку БДУ, БНТУ, БДУІР, ГДУ імя Ф. Скарыны, ВДУ імя П. М. Машэрава і ГДТУ імя П. В. Сухога. БДУ нададзены статус нацыянальнага рэктарата.

Пытанні супрацоўніцтва былі дэталёва разгледжаны падчас чатырохбаковых перамоў кіраўніцтва нацыянальных рэктаратаў Кітая, Беларусі, Расіі і Кыргызстана. Гэта былі прадстаўнікі Сіянскага ўніверсітэта Цзятун, БДУ, РУДН імя Патрыса Лумумбы і Ошскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Абмеркаванне закранула перспектывы стварэння навукова-даследчага цэнтру па матэматыцы ў рамках УШАС. Як адзначыў Андрэй Кароль, рэалізацыя дадзенай ініцыятывы стане наглядным сведчаннем здольнасці дзяржаў да эфектыўнага партнёрства ў сферы фундаментальнай навукі, што мае прамое дачыненне да фарміравання будучага тэхналагічнага ўкладу. Таксама рэктар выступіў з ініцыятывай актывізаваць супрацоўніцтва ў падрыхтоўцы кадраў па спецыяльнасцях «ядзерная фізіка і тэхналогіі», «хімія высокіх энергій» і «ядзерная і радыяцыйная бяспека». Дарэчы, БДУ адзіны ў Беларусі рыхтуе спецыялістаў у гэтых галінах. Прапанова ўключае абмен экспертамі і навукоўцамі, арганізацыю стажыровак для студэнтаў і выкладчыкаў.

На перамовах удзельнікі абмеркавалі дэталі правядзення X Нарады міністраў адукацыі і Пасяджэння Савета кіраўнікоў дзяржаў – членаў ШАС. Ан-

дрэй Кароль нагадаў, што тэму юбілейнай нарады «Умацоўваючы ўзаемны давер праз адукацыю, пашыраючы прастору супрацоўніцтва і ведаў, фарміруючы агульную будучыню развіцця ШАС» зацвердзіў міністр адукацыі Беларусі Андрэй Іванец. Са слоў рэктара, дадзеная тэма адпавядае бягучаму этапу развіцця супрацоўніцтва, гуманітарнаму і адукацыйнаму вымярэнню ШАС, а таксама задачам доўга-тэрміновага ўзаемадзеяння.

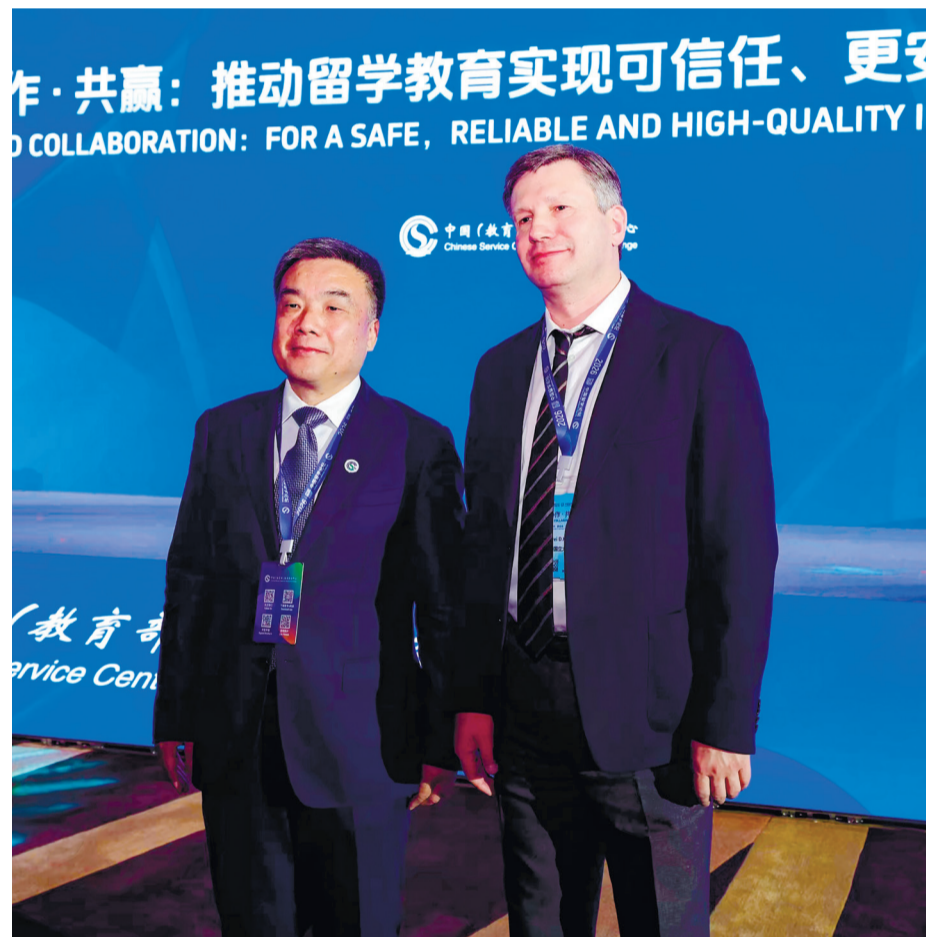
Акрамя таго, у рамках афіцыйнага візіту дэлегацыя БДУ прыняла ўдзел у Кітайскай міжнароднай выставе адукацыі. Маштабнае мерапрыемства адкрылася ў Пекіне 10 красавіка. Дарэчы, БДУ – адзіная айчынная ВНУ, якая прэзентуе экспартны патэнцыял Беларусі ў Кітаі. Дадзеная выстава з'яўляецца адной з самых аўтарытэтных падзей у сферы міжнароднай адукацыі ў Азіяцка-Ціхаакіянскім рэгіёне. Штогод удзельнікамі экспазіцыі становяцца вядучыя ўніверсітэты, даследчыя цэнтры і адукацыйныя агенствы з усяго свету.

Са слоў рэктара БДУ Андрэя Каралёва, дэвіз выставы «Адкрытасць, партнёрства, агульны поспех» цалкам сугучны філасофіі беларускай ВНУ.

– БДУ – надзейны мост у сусветную адукацыю, пабудаваны з улікам усіх сучасных рэалій. Мы прапануем зразумелыя і канкрэтныя траекторыі навучання: з магчымасцю пачаць шлях у Санья, працягнуць у Мінску і выйсці на міжнародны рынак працы. Якасная адукацыя без межаў – рэальнасць, даступная ўжо сёння, – падкрэсліў рэктар.

Ад прадстаўнікоў універсітэта патэнцыйныя студэнты даведаліся пра праграмы бакалаўрыята, магістратуры, аспірантуры і дадатковай адукацыі ў БДУ, у тым ліку на англійскай мове. Асобную ўвагу надалі прэзентацыі летніх і зімовых школ па рускай мове, а таксама распавялі пра ўмовы паступлення і візавую падтрымку. Кітайскія абітурыенты і іх бацькі атрымалі індывідуальныя кансультацыі і задалі пытанні пра вучобу ў Беларусі.

Працягнулася мерапрыемства Кітайскім форумам навучання за мяжой. Адным з вядучых спікераў на пленарнай сесіі «Інклюзіўнасць і супрацоўніцтва: дзеля бяспечнай, надзейнай і якаснай міжнароднай адукацыі» выступіў Андрэй Кароль. У форуме ўдзельнічалі таксама прадстаўнікі органаў улады, кіраўнікі ўніверсітэтаў і міжнародныя эксперты. Праграма ўключала працу пленарных пасяджэнняў і васьмі

сесій па пытаннях развіцця кампетэнцый сучаснага спецыяліста, забеспячэння якасці замежнай адукацыі і стварэння эфектыўнай сістэмы па аказанні паслуг для вучобы ў іншых краінах. Таксама на пляцоўках мерапрыемства рэктар БДУ сустрэўся з генеральным дырэктарам Кітайскага сэрвіснага цэнтру акадэмічных абменаў Ван Дацюанем, які з'яўляецца галоўным арганізатарам Кітайскага форуму навучання за мяжой.

Завяршыўся візіт у Кітай падпісаннем новых пагадненняў з ВНУ КНР. Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт заключыў мемарандумы аб паразуменні з Сіянскім універсітэтам Цзятун, Ланьчжоўскім інстытутам навукі і тэхналогій Бавэнь. Таксама былі падпісаны дамовы аб супрацоўніцтве з Хайнанскім інстытутам праграмных тэхналогій і Кітайскім універсітэтам палітычных навук і права.

Дакументы прадугледжваюць акадэмічны абмен студэнтамі па праграмах навучання ўсіх узроўняў; рэалізацыю сумесных адукацыйных, навукова-даследчых праектаў і публікацыю навуковых прац; арганізацыю канферэнцый, семінараў, практыкумаў і курсаў; доступ да інфармацыі, навучальных матэрыялаў і навуковых справаздач дзвюх ВНУ; запрашэнне выкладчыкаў і даследчыкаў да чытання лекцый і правядзення заняткаў. Таксама наладжаны афіцыйныя сувязі з Пекінскім тэхналагічным універсітэтам.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

НАВУКОЎЦЫ БДУ АТРЫМАЛІ ПЕРАМОГУ У КОНКУРСЕ «100 ІДЭЙ ДЛЯ БЕЛАРУСІ»

Конкурс «100 ідэй для Беларусі» за гады свайго існавання дапамог многім маладым навукоўцам атрымаць не толькі прызнанне, але і практычную падтрымку для ўкаранення сваіх распрацовак. Рэспубліканскі моладзевы праект з 2011 года справядліва лічыцца брэндам Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі і ўсёй краіны. Пры падтрымцы ключавых дзяржаўных інстытутаў – Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях, Нацыянальнай акадэміі навук, Міністэрства адукацыі – конкурс ператварыўся ў сапраўдны генератар моладзевай ініцыятывы.

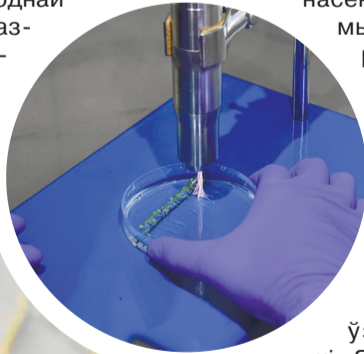
Фінал чарговага сезона адбыўся ў сакавіку на пляцоўцы Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка. Вызначылі 30 пераможцаў у 10 намінацыях сярод трох узростаў груп: школьнікі, студэнты і працоўная моладзь з маладымі навукоўцамі. Галоўная мэта конкурсу – не проста выявіць таленты, а актывізаваць іх дзейнасць, павысіць матывацыю стваральнікаў інавацый, даць пляцоўку для абмену вопытам і, што самае важнае, дапамагчы ўкараніць распрацоўкі, якія маюць практычную цікавасць для сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны. Штогод праект адкрывае тысячы новых імёнаў, а яго галоўны вынік – распрацоўкі пераможцаў запатрабаваны і вядомыя далёка за межамі Беларусі.

У іх ліку праца магістранткі біялагічнага факультэта Аліны Вачынскай і вядучага навуковага супрацоўніка НДЛ клетачнай і сістэмнай біялогіі Наталлі Пшыбытка, прысвечаная павышэнню ўстойлівасці вышэйшых раслін да фітапатагенаў з дапамогай халоднай плазмы. Ідэя заключаецца ў тым, каб выкарыстоўваць актыўныя формы кіслароду і азоту як сігнальныя малекулы, што запускаюць імунітэт расліны. Перамога ў конкурсе, па словах распрацоўшчыцы, дала праекту агалоску, увагу спонсараў і магчымасць наладзіць кантакты з аднадумцамі.

У сувязі з глабальным змяненнем клімату, узрастаннем забруджвання навакольнага асяроддзя і неабходнасцю забеспячэння харчовай бяспекі, перад сучасным сельскагаспадарчым сектарам стаіць прыярытэтная задача павышэння прадуктыўнасці раслін. Біялагічныя метады, заснаваныя на выкарыстанні рэагентаў, якія стымуюць мікраарганізмаў, высокаэфектыўныя толькі ў спрыяльных умовах вегетацыі.

– *Стварэнне новых, больш ураджайных, сартоў патрабуе вялікіх выдаткаў працы і часу, а сартазмена з'яўляецца неад'емным прыёмам сучаснага ўстойлівага земляробства. Таму сельская гаспадарка мае патрэбу ў новых экалагічна бяспечных спосабах павышэння прадуктыўнасці раслін,* – дадае Аліна Вачынская.

Па выніках даследаванняў, добрай альтэрнатывай могуць быць фізічныя спосабы стымуляцыі росту раслін, такія як апрацоўка халоднай плазмай атмасфернага разраду. Плазменная тэхналогія валодаюць шэрагам пераваг для сельскагаспадарчага сектара: нізкія працоўныя тэмпературы, кароткі час апрацоўкі, бяспека для навакольнага асяроддзя.

– *У склад плазмы ўваходзяць актыўныя формы кіслароду і азоту, якія, як намі было паказана, пры ўзаемадзеянні з расліннымі тканкамі запускаюць каскад сігнальных рэакцый, які прыводзіць да стымуляцыі імунітэту раслін. Гэта значыць, апрацоўка раслін халоднай плазмай стымуюць ўласныя ахоўныя сістэмы расліннага арганізма,* – тлумачыць даследчыца.

Як адзначае Аліна, падбор умоў апрацоўкі праводзіцца эксперыментальна. Важна ўлічваць дозу ўздзеяння, паколькі актыўныя формы кіслароду (АФК) адыгрываюць двайную ролю. У высокіх канцэнтрацыях АФК могуць прыводзіць да развіцця акісляльнага стрэсу, пашкоджаць пігменты, бялкі, ліпіды, вугляводы і ДНК, індцыраваць запраграмаваную клетачную гібель клетак. З іншага боку, актыўныя формы кіслароду з'яўляюцца неабходнай часткай субклетачнай і міжклетачнай камунікацыі ў раслінах. Даследаванні паказваюць, што АФК і рэдокс-сігналы кантралююць практычна кожны аспект развіцця раслін, пачынаючы ад спакою насення і пупышак, выхаду клетак мерыстэмы са стану спакою, росту каранёў і парасткаў, фарміравання іх архітэктуры да цвіцення, апылення і насення. У невялікіх канцэнтрацыях АФК як сігнальныя малекулы актывуюць экспрэсію генаў і запускаюць стрэспратэктарныя сістэмы. Таму доза ўздзеяння халоднай плазмы вызначае яе эфект на рост і развіццё раслін.

Сёння тэхналогія знаходзіцца на ўзроўні лабараторнай распрацоўкі. Яна створана для раслін, якія культывуюцца ва ўмовах аэра- і гідропнікі (прымяняюцца ў парнікова-цяпличных гаспадарках).

– *Цяпер мы адаптуем яе пад глебавыя культуры. А нашы калегі з Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі ствараюць генератар плазмы для прамысловай апрацоўкі раслін. Нам яшчэ трэба прайсці этапы вегетацыйных даследаў і палявых выпрабаванняў,* – дадае магістрантка.

Падчас даследчай працы не абышлося і без складанасцяў. Кожная культура раслін патрабавала асобнай увагі і дбайнага падыходу. Дадатковую нагрузку даваў улік развіцця культур патагенаў, рост якіх пры пэўных умовах апрацоўкі плазмай таксама стымуляваўся.

– *Некалькі гадоў у нас сышло на падбор дозы апрацоўкі. Халодная плазма сёння*

ўжо выкарыстоўваецца ў некаторых галінах (медыцына, харчовая прамысловасць), але яе прымяненне выклікана галоўным чынам дэзінфекцыйным эфектам, – каментуе Аліна.

Па словах дзяўчыны, у раслінаводстве робяцца спробы выкарыстоўваць халодную плазму для дэзінфекцыі насення, паляпшэння іх прарастання, што грунтуецца на мадыфікацыі паверхневых уласцівасцяў насеннай абалонкі, частковай эрозіі гідрафобнага васковага слоя, павышэнні гідрафільнасці паверхні. Таксама выкарыстоўваюць плазма-актываванаю ваду для замочвання насення, паліву і апырквання раслін. Спробы выкарыстоўваць халодную плазму для апрацоўкі вегетуючых раслін малалікія і цяжкія з-за метадычных праблем.

Таму большасць даследчыкаў атрымлівалі рост-інгібіруючы эфект халоднай плазмы. Даследчыцам жа пасля шматлікіх спроб удалося падабраць умовы, у якіх плазма актывуе рост і ахоўныя сістэмы раслін.

– *Для мяне перамога ў конкурсе стала грамадскім прызнаннем каштоўнасці і важнасці таго, што я раблю. Гэта пацвярдзенне таго, што мая тэма сапраўды актуальная і запатрабаваная. Для праекта гэта агалоска, магчымасць прыцягнуць увагу спонсараў, гатовых уласціцца ў развіццё нашай ідэі, а таксама спосаб наладзіць кантакты з іншымі ідэйнымі студэнтамі ў сумежных галінах. Спадзяёмся, што ў далейшым гэта дапаможа нам завяршыць неабходныя працы і палегчыць укараненне тэхналогіі ў рэальны сектар,* – падводзіць вынік Аліна Вачынская.

У планы развіцця праекта ўваходзіць пашырэнне лінейкі сельскагаспадарчых раслін. Цяпер праводзіцца праца на мадэльных (арабідопсіс), злакавых (ячмень, пшаніца) і бабовых (гарох) раслінах. У далейшым будуць распрацаваны метады апрацоўкі для агароднінных (тамат, агурок, перац) і зелянінных культур (салата, рукала, пятарушка).

Для даследчыц перамога ў конкурсе «100 ідэй для Беларусі» стала для праекта трамплінам. Дзякуючы гэтаму распрацоўка атрымала публічнасць, а значыць, больш шанцаў знайсці інвестараў і партнёраў. Цяпер Аліна Вачынская і яе калегі пашыраюць лінейку культур і адаптуюць метады пад глебавыя ўмовы. Конкурс «100 ідэй» выканаў сваю найважнейшую місію: дапамог маладой распрацоўцы выйсці з ценю лабараторыі і зрабіць крок да рэальнага сектара эканомікі. Далей – справа за навукай і вытворчасцю.

Марыя КАРКВЕЛІС

ТАЦЦЯНА СМОЛЬСКАЯ: «ПЕСНЯ НЕ ВЕДАЕ МЕЖАЎ»

У цэнтры ўвагі народны хор народнай песні выкладчыкаў і супрацоўнікаў БДУ «Родніца». Успамінамі пра творчы шлях калектыву, яго гісторыю і традыцыі падзялілася шматгадовая ўдзельніца хору Таццяна Смольская.

Раскажыце, калі ласка, пра гісторыю стварэння калектыву.

У савецкі час у нашым універсітэце былі вельмі папулярныя агляды мастацкай самадзейнасці. Факультэты саборнічалі паміж сабой. Культурна-масавы сектар фізічнага факультэта прадстаўляла Рэгіна Міхайлава. У яе з'явілася ідэя стварыць агульнаўніверсітэцкі хор на базе хору фізфака. Тагачасны рэктар БДУ У. А. Белы падтрымаў гэтую ініцыятыву. Кіраўніком новага калектыву стала Ларыса Снапкова. Так, з 1979 года пачалася гісторыя «Родніцы». Трэба адзначыць, што гэтая назва прыйшла пазней, спачатку калектыву называўся проста хорам выкладчыкаў і супрацоўнікаў БДУ. У розныя часы і з розных прычын мяняліся кіраўнікі. Мы працавалі пад кіраўніцтвам В. Ф. Гладкай, В. Ч. Гаплічніка, У. К. Зяневіча, Т. А. Улогі. Сёння кіраўніком з'яўляецца В. В. Чарнова.

Як вы сталі ўдзельніцай хору?

Да асноўнага складу хору фізфака далучаліся супрацоўнікі іншых факультэтаў. На той час я працавала выкладчыкам на факультэце журналістыкі, была ў культмасавай камісіі журфака, добра ведала Р. А. Міхайлаву. Таму са сваімі калегамі, М. Р. Каваленкам і В. Д. Бардзіян, я прыйшла ў агульнаўніверсітэцкі хор. Так «Родніца» на доўгія гады стала маёй другой сям'ёй.

З чаго складаецца рэпертуар калектыву?

Аснову рэпертуару складаюць беларускія народныя песні, а таксама песні беларускіх аўтараў. За амаль пяцьдзясят гадоў існавання калектыву назапасіў багаты песенны матэрыял. Ёсць, што называецца, песні «ўпетыя»: «Шумяць вербы», «Ой,

сівы конь бяжыць», «Кавалёк», «Мамаіна каса» і інш. Яны ў нашым рэпертуары ўжо доўга. Відавочна, што калектыву жыве, працуе, імкнецца не страчваць набытае, таму ўвесь час папаўняе свой рэпертуар новымі творами. Хочацца адзначыць, што ў свой час мы даволі многа ездзілі з канцэртамі не толькі па Беларусі. Наведалі амаль усе рэспублікі былога Савецкага Саюза, а таксама некаторыя краіны далёкага замежжа. Напрыклад, Нарвегію віталі песняй на нарвежскай мове «Мэлом бокур». Калі рыхтуемца да якога-небудзь тэматычнага канцэрта, развучваем адпаведныя песні.

Хто ўваходзіць у склад хору?

Гэта выкладчыкі і супрацоўнікі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, якія шануюць родную мову, музыку і песні. Мы ўсе з розных факультэтаў і падраздзяленняў, але спевы і музыка – тое, што нас аб'ядноўвае.

Як праходзяць вашы рэпетыцыі?

Рэпетыцыі – самая важная частка падрыхтоўкі да выступленняў. Усе імкнучца іх максімальна наведваць, бо набытае трэба падтрымліваць. Майстры сваёй справы, прафесіяналы высокага класа Л. В. Снапкова і В. В. Чарнова вельмі сур'ёзна ставяцца да кожнай рэпетыцыі. Перш чым пачынаць працу над тым ці іншым вакальным творам, хор вядзе абавязковую падрыхтоўку: добра распяваецца, робіць дыхальную гімнастыку, прапрацоўвае дыкцыю. Без такіх «дробязяў» добра гучання не будзе. На кожнай рэпетыцыі абавязкова паўтараем «упетыя» песні, якія ўжо даўно ў нашым рэпертуары.

Ці ёсць у вашым калектыве свае традыцыі?

Ужо шмат гадоў мы ўсім калектывам адзначаем юбілей харыстаў, розныя святы, сустракаемся, каб цікава разам правесці час і паспяваць ад душы. Кожны хоча нечым падзяліцца, пачаставаць тым, што сам прыгатаваў. Мы доўгі час існуем разам і разумеем, што так і трэба трымацца. Заўсёды імкнёмся падтрымаць адно аднаго і ў радасці, і ў горы.

Падзяліцеся, калі ласка, самым яркім успамінам, звязаным з «Родніцай».

Як толькі хор распачаў сваю песенную дзейнасць, нашымі канцэртнымі пляцоўкамі былі сцэны сельскіх клубаў. Незабыўнымі засталіся ў памяці канцэрты для сельскіх працаўнікоў і жыхароў вёсак і мястэчак Беларусі. З усіх, хто нас прымаў, гэта бадай самая ўдзячная аўдыторыя! Шчырая, не скупая на апладысменты, добразычлівая, уважлівая і вельмі адкрытая! Гэтая гасціннасць і душэўнасць да сёння сагравае нашыя сэрцы.

Аднойчы «Родніцу» запрасілі на традыцыйнае свята ў Малдову. Там мы пазнаёміліся з хорам сяла Лозава, які складаецца амаль са 100 чалавек. За час творчай вандрожкі па краіне ў нас былі і агульныя канцэрты, і сяброўскія сустрэчы. Вось падчас адной з такіх сустрэч мужчынская група гэтага хору заспявала малдаўскую песню. Аказа-

лася, што мелодыя знаёмая, і мы з калегай, Зінаідай Абрамчык, заспявалі на рускай мове. Атрымалася нечакана суладна і мілагучна. Задаволеныя былі і гаспадары, і госці!

Раскажыце, калі ласка, пра самыя незабыўныя гастролі.

Для мяне гэта, зразумела, паездка ў Нарвегію ў верасні 1996 г. Для нас была падрыхтавана падрабязная праграма з турыстычнымі паездкамі і выступленнямі. Асаблівасцю нашых гастролёў сталі выступленні ў саборах, дзе мы спявалі канты – старадаўнія беларускамоўныя шматгалосныя рэлігійныя песні. Нас сустракалі вельмі добразычліва і гасцінна. Мы пазнаёміліся з удзельнікамі аднаго з нарвежскіх харавых калектываў, завязаліся сяброўскія адносіны, якія захаваліся і сёння. Уражаныя меладычнасцю беларускай песні, нарвежцы папрасілі партытуру нашай «Купалінкі». Прыехаўшы ў 1997 г. у Мінск, нарвежскі хор распачаў свой канцэрт менавіта «Купалінкай» на беларускай мове. Тады ў мяне і нарадзілася думка, што песня межаў не ведае.

Як калектыву ўдаецца ствараць такое непаўторнае гучанне?

Я думаю, што адбываецца гэта дзякуючы песням, якія бяруць за душу. Непаўторная меладычнасць твораў, глыбіня філасофскай думкі, закладзенай у тэкстах песень, не могуць пакінуць аб'якавымі нашых слухачоў. Кожны ўдзельнік хору імкнецца добра ведаць партыі, уважліва ставіцца да заўваг і парад кіраўніка. Адным словам, тое, што ідзе ад душы, не падрабіш! Шчырасць адразу чуецца і бачыцца!

Што б вам хацелася пажадаць творчаму маладому пакаленню?

Жывіце цікава! Вельмі важна, каб душа заставалася як мага даўжэй маладой, каб усё, што вы робіце, ішло ад сэрца. Ідзіце за марай, падсілкоўвайцеся натхненнем! Вядома, што ўсё пад сілу таму, хто свята верыць у светлае, чыстае, разумнае, добрае. Пospехаў усім!

ДАВЕДКА

Народны хор народнай песні выкладчыкаў і супрацоўнікаў БДУ «Родніца» – гэта:

- 47 гадоў творчай дзейнасці
- Званне «Народны» ў 1985 г.
- Рэгулярныя канцэрты, выступленні і гастролі
- Удзел у дабрачынных акцыях
- Пераможца конкурсаў і фестываляў

Музей гісторыі БДУ,
упраўленне па справах культуры БДУ
Фота: асабісты архіў Т. М. Смольскай

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт аб'яўляе конкурс

на замяшчэнне пасада прафесарска-выкладчыцкага складу

Найменне пасады	Кваліфікацыйныя патрабаванні да пасады паводле АҚДП і службовай інструкцыі
Загадчык	Вышэйшая адукацыя, наяўнасць навуковай ступені доктара ці кандыдата навук, навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не менш за 7 гадоў.
Прафесар	Вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не менш за 7 гадоў.
Дацэнт	Вышэйшая адукацыя, навуковая ступень доктара ці кандыдата навук, наяўнасць навуковых прац ці вынаходстваў, патэнтаў, стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў, пасадах кіраўнікоў ці спецыялістаў, праца якіх адпавядае напрамку адукацыі кафедры, не менш за 5 гадоў.
Старшы выкладчык	Вышэйшая адукацыя і наяўнасць ступені магістра (вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай кваліфікацыі «Даследчык», вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай ступені), стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў не менш за 3 гады або вышэйшая адукацыя і стаж працы на пасадах службоўцаў, якія адносяцца да катэгорыі «Кіраўнікі» ці «Спецыялісты», праца якіх адпавядае напрамку адукацыі, не менш за 5 гадоў.
Асістэнт	Вышэйшая адукацыя і наяўнасць ступені магістра (вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай кваліфікацыі «Даследчык», вышэйшая адукацыя і наяўнасць навуковай ступені) і стаж працы на пасадах педагагічных, навуковых работнікаў не менш за 1 год.

Інстытут бізнесу БДУ аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Загадчык кафедры лічбавых сістэм і тэхналогій	5 гадоў
Дацэнт кафедры лагістыкі	1 год
Дацэнт кафедры маркетынгу	1 год
Дацэнт кафедры маркетынгу	5 гадоў
Дацэнт кафедры бізнес-адміністравання	1 год
Дацэнт кафедры бізнес-адміністравання	5 гадоў
Месца (адрас) прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: 220004, г. Мінск, вул. Шпалерная, 7, каб. 203; да 13 мая. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: 220004, г. Мінск, вул. Шпалерная, 7, ауд. 106; да 12 чэрвеня.	

Факультэт радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Прафесар кафедры фізічнай электронікі і нанатэхналогій	1 год
Дацэнт кафедры фізікі і аэракасічных тэхналогій	5 гадоў
Асістэнт кафедры інфарматыкі і камп'ютарных сістэм	бестэрмінова
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Курчатава, 5, каб. 601; да 13 мая. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Курчатава, 5, каб. 605; да 12 чэрвеня.	

Хімічны факультэт БДУ аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Загадчык кафедры высокамалекулярных злучэнняў	1 год
Загадчык кафедры агульнай хіміі і метадыкі выкладання хіміі	1 год
Прафесар кафедры неарганічнай хіміі	1 год
Дацэнт кафедры фізічнай хіміі і электрахіміі (3)	1 год
Дацэнт кафедры радыяцыйнай хіміі і хіміка-фармацэўтычных тэхналогій	2 гады
Дацэнт кафедры высокамалекулярных злучэнняў	2 гады
Дацэнт кафедры высокамалекулярных злучэнняў	1 год
Асістэнт кафедры арганічнай хіміі	бестэрмінова
Асістэнт кафедры агульнай хіміі і метадыкі выкладання хіміі	
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Ленінградская, 14, каб. 203; да 13 мая. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Ленінградская, 14, каб. 203; да 12 чэрвеня.	

Юрыдычны факультэт аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Дацэнт кафедры крыміналістыкі	1 год
Дацэнт кафедры крыміналістыкі	5 гадоў
Старшы выкладчык кафедры грамадзянскага права (3)	бестэрмінова
Старшы выкладчык крымінальнага працэсу і пракурорскага нагляду	бестэрмінова
Старшы выкладчык кафедры крымінальнага права (5)	бестэрмінова
Старшы выкладчык кафедры гаспадарчага права (3)	бестэрмінова
Старшы выкладчык кафедры дзяржаўнага кіравання	бестэрмінова
Старшы выкладчык кафедры тэорыі і гісторыі дзяржавы і права	бестэрмінова
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Ленінградская, 8, кабінет 220; да 13 мая. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Ленінградская, 8, кабінет 104; да 12 чэрвеня.	

Фізічны факультэт аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Старшы выкладчык кафедры вышэйшай матэматыкі і матэматычнай фізікі	бестэрмінова
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Бабруйская, 5, каб. 315; да 13 мая. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Бабруйская, 5, каб. 326; да 12 чэрвеня.	

Эканамічны факультэт аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Дацэнт кафедры банкаўскага бізнесу і фінансавых тэхналогій (2)	5 гадоў
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. К. Маркса, д. 31, каб. 65; да 13 мая. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. К. Маркса, д. 31, каб. 65; да 12 чэрвеня.	

Біялагічны факультэт аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Прафесар кафедры малекулярнай біялогіі	1 год
Дацэнт кафедры біяхіміі	1 год
Дацэнт кафедры заалогіі	1 год
Дацэнт кафедры фізіялогіі чалавека і жывёл	1 год
Дацэнт кафедры генетыкі	1 год
Дацэнт кафедры агульнай экалогіі і метадыкі выкладання біялогіі	3 гады
Дацэнт кафедры клетачнай біялогіі і біяінжынерных раслін	3 гады
Дацэнт кафедры заалогіі	3 гады
Дацэнт кафедры біяхіміі	3 гады
Дацэнт кафедры генетыкі	1 год
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Курчатава, 10, каб. 212; да 13 мая. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Курчатава, 10, каб. 212; да 12 чэрвеня.	

Факультэт міжнародных адносін аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Старшы выкладчык кафедры міжнароднага права	бестэрмінова
Старшы выкладчык кафедры англійскай мовы міжнароднай прафесійнай дзейнасці (18)	бестэрмінова
Старшы выкладчык кафедры рамана-германскіх моў міжнароднай прафесійнай дзейнасці (12)	бестэрмінова
Старшы выкладчык кафедры ўсходазнаўства	бестэрмінова
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Ленінградская, 20, каб. 504; да 13 мая. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Ленінградская, 20, каб. 516; да 12 чэрвеня.	

Факультэт філасофіі і сацыяльных навук аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Старшы выкладчык кафедры філасофіі і метадалогіі навукі	бестэрмінова
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Кальварыйская, 9, каб. 528; да 13 мая. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Кальварыйская, 9, каб. 528; да 12 чэрвеня.	

Кафедра фізічнага выхавання і спорту аб'яўляе конкурс на замяшчэнне наступных пасада ПВС:	
Найменне пасады і кафедры	Тэрмін абрання на пасаду ¹
Старшы выкладчык кафедры фізічнага выхавання і спорту	бестэрмінова
Месца (адрас) і тэрмін прыёму заявы для ўдзелу ў конкурсе: г. Мінск, вул. Кастрычніцкая, 8А, УСК «Універсітэцкі», каб. 215; да 13 мая. Месца (адрас) і дата правядзення конкурсу: г. Мінск, вул. Кастрычніцкая, 8А, УСК «Універсітэцкі», каб. 224; да 12 чэрвеня.	

¹ (дацэнт, прафесар, намеснік загадчыка агульнаўніверсітэцкай кафедры, загадчыка кафедры)

НАВІНЫ МІНСКА | БЕЛАРУСІ

31 студзеня Беларусь у бязвізавым парадку наведалі 43 372 чалавекі з 38 еўрапейскіх дзяржаў, паведамляе прэс-служба Дзяржпагранкамітэта. З пачатку дзеяння бязвізу нашу краіну наведалі 1301 541 жыхар Еўропы. Больш актыўна прыязджалі турысты з Літвы – 677 985 чалавек, з Латвіі – больш за 417 тысяч, таксама цікавасць праявілі палякі – звыш 141 тысячы. Памежнае ведамства нагадвае, што бязвізавы ўезд для грамадзян 38 еўрапейскіх краін дзейнічае да 31 снежня 2026 года ўключна.

Паводле інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта, знешнегандлёвы абарот тавараў Беларусі ў студзені – лютым склаў \$14,2863 млрд. У тым ліку экспарт – \$6,699 млрд, імпорт – \$7,5873 млрд. Да аналагічнага ўзроўню мінулага года абарот знешняга гандлю таварамі склаў 113,9%, экспарт – 116,6%, імпорт – 111,7%.

У Беларусі пачаўся маштабны праект па аб'яднанні лічбавых напрацовак у аграрнай сферы ў адзіную платформу. Распрацоўка, якая аб'яднала намаганні трох навуковых устаноў (НПЦ

па земляробстве, Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі НАН і НПЦ па механізацыі сельскай гаспадаркі), ужо прайшла стадыю абароны. Сутнасць новаўвядзення: збор у адно цэлае разрозненых звестак, якія цяпер паступаюць ад Белгідрамета, Белдзіпрамета, БелПСГАВ і іншых арганізацый. На падставе гэтай інфармацыі цэнтр зможа разлічваць дакладную патрэбу ва ўгнаеннях для атрымання добрага ўраджаю. Адначасова са стварэннем электроннай сістэмы ідзе навучанне штучнага інтэлекту, якому трэба будзе навучыцца распазнаваць стан і прагназаваць рост культур.

Сусветны дзень здароўя адзначаецца штогод 7 красавіка. Да гэтай даты Нацыянальны статыстычны камітэт падзяліўся стагагладам. На канец 2025 года ў Беларусі налічалася 536 бальнічных арганізацый, 1381 амбулаторна-паліклінічная арганізацыя, 42 240 урачоў-практыкаў і больш за 110 тыс. сярэдніх медработнікаў. Паводле ацэнкі здароўя насельніцтва (звесткі выбарачнага абследавання), на пачатак 2026 года сваё здароўе ацэньваюць як добрае 94,1% насельніцтва.

НАВУКОВА ДАСЛЕДЧАЯ ЎСТАНОВА «ІНСТЫТУТ ЯДЗЕРНЫХ ПРАБЛЕМ» БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА

АБ'ЯўЛЯЕ КОНКУРС на замяшчэнне вакантнай пасады

Лабараторыя фізікі высокіх шчыльнасцяў энергіі Вядучы навуковы супрацоўнік – 1 чалавек.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня публікавання аб'явы
Адрас: 220006, г. Мінск, вул. Бабруйская, 11, аддзел кадрў, п. 315, тэл. 17 352 42 31.

НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧАЯ ЎСТАНОВА «ІНСТЫТУТ ПРЫКЛАДНЫХ ФІЗІЧНЫХ ПРАБЛЕМ ІМЯ А. Н. СЕЎЧАНКІ» БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА

АБ'ЯўЛЯЕ КОНКУРС на замяшчэнне вакантных пасада

Навуковага супрацоўніка лабараторыі оптыка-фізічных вымярэнняў на спецыяльнасці 01.04.05 (оптыка) – 1 адзінка; Навуковага супрацоўніка лабараторыі лазернай плазмадынамікі па спецыяльнасці 01.04.21 (лазерная фізіка) – 1 адзінка; Малодшага навуковага супрацоўніка лабараторыі інфармацыйных тэхналогій па спецыяльнасці 05.13.01 (сістэмны аналіз кіравання і апрацоўкі інфармацыі) – 1 адзінка.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня публікавання аб'явы.
Адрас: 220064, г. Мінск, вул. Акадэміка Курчатава, 7, п. 230
Тэлефон 270-48-43.

